

Nr 884

Av herr **Ohlin m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 188, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.*

(Lika lydande med motion nr 732 i Första kammaren.)

Utvecklingen på skatteområdet under senare år har allt tydligare visat att en genomgripande revision av skattesystemet blivit nödvändig. Från vår sida har vi länge varnat för den underskattning av beskattningens negativa återverkningar i skilda hänseenden, som regeringspolitikens företrädare enligt vår mening visat prov på. Bl. a. har vi pekat på de ogynnsamma verkningarna av den höga skattebelastningen på inkomstökningar och extrainkomster (den s. k. marginalskatten). Genom den allmänna inkomstutvecklingen och penningvärdeförsämringen har dessa ogynnsamma verkningar accentuerats. Allt större grupper av inkomsttagare har fått känning av en hög och stigande marginalskatt, och följdverkningar inträder på lönebildning och kostnadsnivå. Det samlade skattetryckets fördelning på direkta och indirekta skatter har samtidigt kommit i ett ändrat läge genom den skedda utvecklingen.

Frågan om en samlad översyn av skattesystemet togs från vår sida upp bl. a. i samband med behandlingen av omsättningsskattepropositionen hösten 1959. En sådan översyn har sedan påbörjats genom den på våren 1960 tillsatta skatteberedningen.

Det är nu viktigt att det inledda reformarbetet på skatteområdet fullföljs med en målmedveten inriktning på att skapa ett skattesystem som bättre än det nuvarande förmår stimulera och underlätta ökade arbetsinsatser, sparvilja och produktivitetökning. Mera konkret angivet har vi i tidigare motioner sammanfattat vår syn på reformarbetets syfte. I den motion som vi vid slutet av årets vårsession väckte i skattefrågorna framhöll vi bl. a.:

En allmän lättnad i skattetrycket måste eftersträvas. Vid en omprövning av skattesystemet, som skatteberedningen skall göra, bör denna icke vara bunden av nuvarande omsättningsskatt utan bör väga mot varandra olika former av indirekt beskattning inom ramen för ett sänkt totalt skattetryck. En riktpunkt skall vara att åstadkomma en sänkning av den direkta inkomstbeskattningen. Lättnader skall eftersträvas i den hårda beskattningen av inkomstökningar och extrainkomster. Den nuvarande skatteskalen för den personliga inkomstskatten till staten måste överses. Ett angeläget önskemål är härvid att genomföra en breddning av skiktet för det proportionella skatteuttaget i botten. Den statliga inkomstskatten skulle alltså inte göras progressiv genom en höjning av marginalskatten förrän vid väsentligt högre inkomster för den enskilde än för närvarande. En sådan reform förutsätter även en viss anpassning av skatteskalorna ovanför

denna gräns. Dessutom bör en väsentlig höjning ske av de skattefria bottenavdragen, så att lättnad i inkomstskatten nås för *alla* skattskyldiga.

Om statsfinansiellt utrymme föreligger och samhällsekonomiska bedömningar inte kan anses övervägande tala däremot, bör den pågående översynen inte utsluta omedelbara skattelättnader, som är förenliga med reformarbetets allmänna inriktning. Under hänvisning härtill föreslog vi i våras — sedan vi i januari fört fram tanken på en ortsavdragshöjning — en omedelbar lättnad i inkomstskatten för alla genom en höjning av ortsavdragen med 500 kr. för gift skattskyldig och 250 kr. för ensamstående. Höjningen skulle gälla fr. o. m. den 1 januari 1962. En sådan åtgärd vore enligt vår mening ett naturligt steg i beskattningens vidare reformering.

Vårt yrkande avvisades emellertid av riksdagens majoritet bestående av regeringspartiets representanter, stödda i denna sak av centerpartiets företrädare. Finansministern, som i statsverkspropositionen icke berört frågan om möjliga, omedelbara lättnader i beskattningen, hade i den i maj avlämnade kompletteringspropositionen då uttalat sin anslutning till tanken på en höjning av ortsavdragen. Han ställde där förslag härom i utsikt till nästa år.

Genom Kungl. Maj:ts proposition nr 188 har frågan om omedelbara ändringar i beskattningen nu lagts på riksdagens bord. Regeringen, som i våras avvisade skattelättnader fr. o. m. den 1 januari 1962, har nu ändrat ståndpunkt.

De av regeringen nu framlagda förslagen — dels i proposition nr 188, dels i proposition nr 190 — innefattar ett flertal olika åtgärder, vilka enligt finansministern tillsammans utgör »en långt gående reform på beskattningens område». Det är fråga om en avvägningsprodukt, där olika delar inkomponerats. I dess helhet har förslagen en betydande statsfinansiell räckvidd och återverkningar såväl i samhällsekonomiskt hänseende som för den enskildes ekonomi. Detta förhållande gör att riksdagen inte endast bör begränsa sin granskningsrätt till de i propositionerna framlagda delförslagen och deras avvägning utan därutöver måste ha rätt att pröva de kompletterande eller alternativa åtgärder, som regeringsförslagen med hänsyn till sin räckvidd i angivna avseenden kan aktualisera. Av denna anledning kommer vi i denna motion att framlägga förslag rörande åtgärder, som utan att vara direkt upptagna i propositionerna dock har ett omedelbart samband med dessa och som ingår i den problematik som propositionerna väcker.

Brister i propositionen

Med hänsyn till sin statsfinansiella räckvidd — förslagen innefattar skattesänkningar å ena sidan och skattehöjningar å andra sidan om mer än 1 000 milj. kr. i vardera riktningen — är det i hög grad anmärkningsvärt att propositionen så gott som helt saknar uppgifter som belyser det statliga budgetläget. Det enda som härvidlag meddelas i propositionen är ett kortfattat uttalande av finansministern om det redan förut kända och i jämförelse med senaste officiella beräkningar starkt förbättrade utfallet av budgetåret 1960/61 samt att det statliga

lånebehovet för innevarande budgetår sannolikt kommer att bli lägre än vad som upptagits i riksstaten. Härutöver tillägges att höjningen av nivån för statsinkomsterna har förbättrat det statsfinansiella utgångsläget för framförliggande budgetår.

Till följd av att för förslagets bedömning så grundläggande material icke finns redovisat i propositionen har riksdagens prövningsmöjligheter i realiteten beskrivits. Mot bakgrunden av riksdagens i grundlagen givna, centrala ställning i beskattningsfrågor måste avsaknaden av uppgifter för budgetlägets belysning påtalas. Riksdagen bör enligt vår mening icke lämna detta förhållande utan anmärkning vid propositionens behandling.

Förslagen har icke varit föremål för remissbehandling. Härigenom har synpunkter och förslag inte minst vad gäller propositionens detaljer och praktiska verkningar inte kunnat inhämtas på sedvanligt sätt. Ärendets handläggning från de härför ansvariga parternas sida har härigenom medfört, att material som sannolikt varit av betydande värde för riksdagen vid dess ställningstagande inte föreligger. Den praktiska slutsats, som riksdagen enligt vår mening bör dra härav för förslagens behandling, är att besluten måste bli av provisorisk karaktär. En fortsatt prövning av skattesystemets utformning skall ju ske genom skatteberedningen.

Regeringsförslaget har för allmänheten presenterats som innebärande väsentliga skattelättnader, och från de för förslaget ansvarigas sida har man sökt ge intrycket att skattelättnader skulle tillkomma alla. En granskning ger emellertid vid handen att så inte är det faktiska förhållandet. För stora grupper av skattebetalare skulle förslaget medföra en något höjd beskattning. Detta gäller ett stort antal inkomsttagare utan barn i barnbidragsåldern med låga eller medelstora inkomster (under 16 000 kr. årsinkomst för gift och under 8 000 kr. årsinkomst för ensamstående), boende i nuvarande ortsgrupp V, dvs. Stockholm och Norrbotten samt andra delar av Norrland. Den höjda drivmedelsbeskattningen skulle medföra en höjd skattebelastning även för skattskyldiga boende i nuvarande ortsgrupp IV i nämnda inkomstlagen.

*Utredning bör ske om varuskattens uttagande i annat led än detaljhandeln
eller om andra former av indirekt skatt*

Som ovan berörts har vi vid upprepade tillfällen under de senaste åren krävt att skattesystemet måste målmedvetet reformeras med sikte på bl. a. att åstadkomma lättnader i marginalskatteerna. Som vägar att nå dit har vi föreslagit en breddning av skatteskalans nedre, proportionella del, justering av skatteskalans även ovanför samt en väsentlig höjning av de skattefria bottenavdragen (ortsavdragen). I samband härmed borde frågan om en ändrad avvägning mellan direkt och indirekt beskattning prövas, så att man inom ramen för ett sänkt totalt skattetryck kunde nå väsentliga lättnader i inkomstskatteerna för alla i kombination med ett ökat användande av en lämpligt utformad, indirekt be-

skattning. När den föreslagna höjningen av omsättningsskatten nu kombineras med lättnader i inkomstskatten av sådan storlek att — totalt sett — en viss lättnad i det sammanlagda skattestrycket skulle uppnås, anser vi att omsättningsskattens höjning är acceptabel som en *provisorisk* åtgärd för en i och för sig ur flera synpunkter mera ändamålsenlig ändrad avvägning mellan direkt och indirekt beskattning.

Vi understryker vad här sagts om omsättningsskattens höjning som en provisorisk åtgärd. Skatteberedningen bör nämligen för att förutsättningslöst kunna pröva linjerna för en ur olika synpunkter rationell skattereform vara obunden av nuvarande omsättningsskatt och ha fria händer att överväga olika slag av indirekt beskattning. Som vi i tidigare motioner framhållit kan eventuellt andra slag av varu- eller bruttoskatter finnas mera rationella än just den typ av varubeskattning som nuvarande omsättningsskatt i detaljhandelsledet utgör. En indirekt beskattning lagd i tidigare led i produktionskedjan — i t. ex. parti-handelsledet — skulle starkt reducera antalet uppbördsskyldiga. Även andra former av allmän, indirekt beskattning kan tänkas.

*Produktionsförnödenheter för industri, handel, hantverk, jordbruk
och fiske bör undantas från oms*

Det är en felsyn att tro att den nuvarande omsättningsskatten skulle utgöra någon idealisk konstruktion för en generell indirekt beskattning. Den innehåller tvärtom tydliga moment, som närmast synes bära karakteriseras som tekniska inadvertenser. Vi syftar på dess inslag av produktions- eller råvarubeskattning, vilka dels har kumulativa verkningar i prisbildningshänseende, dels verkar snedvridande på produktionsstrukturen. De ger dessutom upphov till mycket svårösta och i vissa fall helt ohanterliga tekniska beskattningsproblem såväl för de som inom företagen är ansvariga för skattskyldighetens fullgörande som för skattemyndigheterna. Vi kan nämna några exempel.

För en produktion används vissa hjälpmedel. Dessa senare tillverkas av företaget självt och har en kort teknisk livslängd, 10 dagar. På grund av den korta »livslängden» beskattas de inte med omsättningsskatt. Genom en teknisk förbättring kan deras livslängd emellertid förlängas till tre veckor, vilket i och för sig betyder en ekonomisk vinning. Men på grund av att livslängden ökas, skall de beläggas med omsättningsskatt. Det ligger i sakens natur att pålägget av omsättningsskatt kommer att verka som en hindrande tröskel för de produktionstekniska förbättringarna.

Ett företag erhåller order på tillverkning av en viss maskin. Tillverkningen utgör en nykonstruktion. För tillverkningen måste företaget framställa specialverktyg, som kan användas endast för framställningen av maskinen i fråga. De får sedan kasseras. Men eftersom de kommer till användning under längre tid än två veckor, skall de beläggas med omsättningsskatt. Maskinframställningen fördras. Maskinen kommer sedan att vid försäljningen beläggas med omsättnings-

skatt, och de varor denna tillverkar har blivit fördrade genom — i detta fall — två föregående led av omspålåg. På varorna uttas sedan också oms.

Det bör observeras att i båda här nämnda exempel var det fråga om tillverkningar inom företaget, ej köp utifrån. Det ligger i sakens natur att beräkningen av beskattningsvärde och omsättningsskattebelopp måste bli ytterligare ett moment av visst besvär, »instoppat» i den interna produktionskedjan. Erfarenhetsmässigt torde pålägget i allmänhet visserligen bli lägre än om hjälpmedlen eller verktygen inköpts på marknaden, men härigenom kommer omsättningsskatten att på ett orationellt sätt påverka produktionsstrukturen. Den gynnar i princip integrerade företagsformer och missgynnar underleverantörer av specialprodukter. Den kommer härigenom att på ett orättvist sätt drabba många mindre företag med specialtillverkningar för vidare fabrikation.

De problem, som här tagits upp och som sammanhänger med den nuvarande omsättningsskattens konstruktion, är av betydelse för hela produktionslivet. De gäller inte bara industrien utan i lika hög grad jordbruket och fisket liksom handeln och hantverket. Särskilt allvarliga blir de självfallet för exportnäringarna. Men även företag, som på den inhemska marknaden har att konkurrera med utländska företag med export hit, får sin konkurrensförmåga direkt försämrade genom omsättningsskattens nuvarande konstruktion. Det bör nämligen observeras att andra länder i överensstämmelse med gällande internationella överenskommelser medger restitution av omsättningsskatt vid sin export, medan Sverige icke gör detta.

Existensen av ifrågavarande problem har finansministern erkänt i skattedebatten vid vårsessionens slut i år. Statsrådet ville emellertid göra gällande att så länge skattesatsen var förhållandevis låg, kunde problemen negligeras. Enligt vår uppfattning har finansministern icke rätt värderat svårigheterna. Under alla omständigheter blir korrigerande åtgärder än mer motiverade när skattesatsen höjes till sex procent.

Den åtgärd, som närmast bör vidtas, bör vara att de s. k. förbrukningsvarorna befrias från omsättningsskatt. En möjlig teknisk lösning, som kan vidtas utan större ändring i den nuvarande varuskatteförordningen, synes vara att företag skulle erhålla rätt att avdraga från sin skattepliktiga omsättning inköp av förbrukningsartiklar, dvs. sådana förbrukningsartiklar som har en livslängd understigande tre år. Med en treårsgräns skapas anknytning till kommunalskattelagens regler för avgränsning av investeringsvara. Ett företag skulle sålunda vara berättigat att vid sin redovisning av allmän varuskatt avdraga på förbrukningsartiklar belöpande varuskatt.

Vi hemställer nedan om skyndsamt utredning om befrielse från omsättningsskatt på s. k. förbrukningsartiklar eller produktionsförnödenheter för industrien, hantverket och handeln, liksom för jordbruket och fisket. En sådan utredning, som skall begränsas till angivna tekniska uppgift, kan ske oberoende av skatteberedningens långsiktiga arbete och bedrivs med sådan skyndsamhet att förslag kan föreläggas nästa års riksdag.

Över huvud taget bör det understrykas att alla kostnadshöjande och kostnads-spridande inslag bör undvikas vid skattepolitikens utformning med hänsyn till den utomordentliga angelägenheten att framför allt i nuvarande skede bevara och stärka det svenska näringslivets konkurrensförmåga gentemot utlandet.

Höjningen av skatten på bensin och brännolja bör avvisas

Omständigheter av nämnda art talar mot den av regeringen föreslagna höjningen av drivmedelsbeskattningen. Även här blir det fråga om kostnadshöjande verkningar som bör undvikas. När dessutom bärande statsfinansiella skäl för skattehöjningen inte kan anföras, anser vi att propositionen i denna del bör avslås. I särskild motion — av herrar Stefanson och Carlsson i Stockholm m. fl. — har yrkande framförts om avslag på höjningen av bensin- och brännolja-skatten. Vi hänvisar till motiveringen i denna motion och ansluter oss till dess yrkande.

Ortsavdragen och skatteskalorna

Som ovan påpekats skulle regeringsförslaget i föreliggande skick leda till en något höjd beskattning för stora grupper av skattskyldiga med låga och medelstora inkomster, om hänsyn tas — vilket självfallet måste ske — till den ökade skattebelastningen genom omsättningsskattens och drivmedelsskatternas höjning. Förslagets avvägning är i denna del klart otillfredsställande och kan enligt vår mening icke accepteras. Felet ligger i att vid den nu aktuella omfördelningen av direkt och indirekt skatt har höjningen av de skattefria bottenavdragen gjorts otillräcklig.

Vad gäller den föreslagna, nya skatteskalen företer den också brister. Breddningen av det proportionella skiktet i botten är i och för sig en värdefull reform i den riktning, som vi krävt. Sänkningen av marginalskatterna likaså. Men skalans utformning närmast ovanför den proportionella delen är sådan att marginalskattens *ökning* (progressionen) kommer att ske synnerligen snabbt. Inom ett relativt kort inkomstintervall — från inkomsläget 20 000 kr. till 30 000 kr., gift skattskyldig — stiger marginalskatten från 10 till 30 %. Ökningen av marginalskatten sker här alltför snabbt. En utjämning av skalan bör här ske, så att en mindre brant stegring vinnes.

De här påtalade bristerna i förslaget är enligt vår uppfattning av så allvarlig art, att de inte kan lämnas ojusterade, även om det gäller ett faktiskt provisorium i avvaktan på de mera bestående regler som kan väntas bli resultatet av skatteberedningens arbete. Med beaktande av det möjliga budgetutrymmet föreslår vi, att de skattefria bottenavdragen höjes med ytterligare 200 kr. för gift skattskyldig och med 100 kr. för ensamstående, dvs. med 1 020 kr. i nuvarande ortsgrupp III, med 860 kr. i grupp IV och med 700 kr. i grupp V i fråga om gift skattskyldig, ävensom för ensamstående med barn, samt med 510 kr. i grupp III, med 430 kr. i grupp IV och med 350 kr. i grupp V för övriga, ogifta skattskyldiga. Härigenom skulle den ökade belastningen av omsättningsskattens höj-

ning kompenseras och praktiskt taget alla skattskyldiga erhålla en lättnad i beskattningen.

Vidare föreslår vi att skatteskalans stegring i sin nedre, progressiva del avjämnas på följande sätt (de i propositionen föreslagna skattesatserna angives inom parentes):

Beskattningsbar inkomst 1 000-tal kr.	Skatteskala	
	vårt förslag	(prop.)
Gifta		
0—12	10	(10)
12—16	18	(20)
16—20	26	(30)
20—25	33	(38)
25—30	38	(38)
I övrigt lika med propositionen.		
Ogifta		
0— 6	10	(10)
6— 9	18	(20)
9—12	24	(25)
12—16	30	(30)
I övrigt lika med propositionen.		

Med de ändringar som här angivits skulle inkomstskatten bli ytterligare sänkt för skattskyldiga med låga och medelstora inkomster, vilket är motiverat av den i reformen ingående omfördelningen av direkt och indirekt skatt, samtidigt som marginalskatten skulle få en mindre brant stegring i inkomstskikten mellan ca 20 000 och ca 35 000 kr. (gift skattskyldig). Reformen skulle bli mera rättvist avvägd, och större hänsyn skulle tas till skattereglernas produktivitetsmässiga verkningar.

Det ytterligare inkomstbortfall som skulle uppstå kan beräknas till 280 miljoner kr. för hel tolv månadersperiod. Häri ingår kostnadsökningen genom höjningen av compensationen till kommunerna. Denna, som beräknats enligt samma grunder som i propositionen, uppgår till 70 miljoner kr. Inkomstbortfallet för statsverkets del blir alltså 210 miljoner kr., varav av uppbördstekniska skäl 30—35 miljoner kr. skulle falla på innevarande budgetår.

I och för sig hade en ytterligare lättnad i inkomstskatten varit önskvärd. Förutom budgetmässiga hänsyn talar emellertid den viktiga omständigheten däremot, att skattesystemet i dess helhet är föremål för en genomgripande översyn av allmänna skatteberedningen. Vi förutsätter och vill här betona som angeläget, att dess arbete inriktas på att åstadkomma bl. a. en ytterligare breddning av det proportionella skiktet samt avjämning av skatteskalen ovanför. En fortsatt höjning av de skattefria bottenavdragen bör också ske så att en skattelättnad åstadkommes för alla.

Genom att de skattefria bottenavdragen göres lika stora för hela landet aktualiseras frågan om icke de särskilda förhållanden, som i levnadskostnadshänseende råder i övre Norrland, bör beaktas vid beskattningen och på vad sätt så lämpligen bör ske. Levnadskostnaderna i dessa delar av landet påverkas i särskild grad av de klimatiska förhållanden, vilka bl. a. höjer bränslekostnaderna, liksom av de med de långa avstånden förenade transportkostnaderna. Detta spörsmål synes lämpligen böra prövas i samband med den pågående prisgeografiska undersökningen. Skulle riksdagen — i motsats till vårt yrkande — bifalla propositionens förslag om höjd drivmedelsskatt, vilket i särskilt hög grad skulle drabba dem som bor i dessa delar av landet, blir här berörda problem givetvis större.

Vad angår den minskning av kommunernas skatteunderlag, som blir en följd av de aktuella skattereformerna, förutsätter vi i likhet med departementschefen att särskilda kompensationsåtgärder kommer att genomföras. Finansministern har ansett att beslut rörande ersättningen till kommunerna icke behöver fattas nu, utan en proposition härom aviseras senare till riksdagen. Vi vill här betona vikten av att en ökad belastning på kommunerna undviks och av att kompensationsåtgärderna beslutas av statsmakterna i god tid, så att kommunernas finansiella planering icke försvåras.

Höjning av förvärvsavdragen

Den skattereform av provisorisk karaktär, som riksdagen nu föreslås besluta, bör enligt vår mening företas som en inledning till ett reformarbete som syftar till att utforma skattesystemet under större hänsynstagande till beskattningens betydelse för arbetsvilja och produktionsstimulans. Justeringen av skatteskalen bör vara ett uttryck för denna tanke. I propositionen har emellertid en viktig detalj i det nuvarande skattesystemet förbigåtts, som är av särskilt framträdande betydelse i fråga om skattereglernas inverkan på arbetsvilja och produktionsinsats. Vi syftar på förvärvsavdragen för utanför hemmet förvärvsarbetande gifta kvinnor.

Frånvaron av förslag rörande förvärvsavdragen måste betecknas som en allvarlig brist i propositionen, som i övrigt omfattar stora delar av inkomstskattesystemet. På denna punkt bör enligt vår mening riksdagen omedelbart fatta kompletterande beslut.

Enligt nu gällande regler utgör förvärvsavdraget 300 kr., som tillkommer alla förvärvsarbetande gifta kvinnor samt jordbrukare och rörelseidkare, vilkas hustrur deltar i makens jordbruk eller rörelse med egen arbetsinsats om minst 300 kr. värde. Förvärvsarbetande gift kvinna med barn under 16 år har därutöver rätt till avdrag motsvarande 20 % av sin inkomst, dock högst 2 000 kr. inklusive det fasta 300-kr.-avdraget. Förvärvsavdraget maximeras således vid en inkomst av 8 500 kr.

I den nu framlagda propositionen framhålls i samband med redogörelsen för de ändrade skatteskalorna, att propositionsförslaget härutinnan innebär en höj-

ning av den s. k. tudelningsgränsen och att »oförmånliga verkningar i inkomstskattehänseende av sambeskattningen (torde) bli sällsynta». Härtill måste framhållas att den s. k. tudelningsprincipen icke i och för sig utgör en metod att lösa sambeskattningsproblemet; den bör främst ses som en väg att åstadkomma en ändrad fördelning av inkomstskatten mellan gifta skattskyldiga å ena sidan och ensamstående å den andra, oberoende av om bara den ena eller båda makarna har inkomst. Dessutom tas i resonemanget om att samtaxering icke leder till högre skatt än särtaxering, såsom det förs i propositionen, ingen hänsyn till de med förvärvsarbetet förenade merkostnaderna, vilka avsevärt belastar familjens budget och med motsvarande belopp minskar den förvärvsarbetande hustruns netto.

Det är uppenbart att storleken av de nuvarande förvärsavdragen vida understiger de faktiska merkostnaderna — under alla omständigheter i de fall där hustrun arbetar utanför hemmet och familjen har barn. Enligt en av 1954 års familjeutredning gjord undersökning, vilken avsåg att belysa hur mycket högre olika utgifter kan beräknas bli vid en ersättning av husmoderns arbetskraft med lejd arbetskraft eller annorledes betalda tjänster för hemmets skötsel, kunde de extra utgifter, som i en tvåbarnsfamilj har direkt samband med en heltidsarbetande hustrus förvärvsarbete, uppskattas till 5 000 kr. Undersökningen avsåg kostnadsläget år 1952. Enligt en senare gjord undersökning kan motsvarande kostnader i dagsläget beräknas till 7 000—7 500 kr. Andra undersökningar — bl. a. redovisade av 1951 års sambeskattningsrevision — ger vid handen att de särskilda kostnadernas storlek mindre har samband med antalet barn än med själva förekomsten av barn.

Härutöver bör vikt fästas vid ytterligare en synpunkt. Det är utan tvekan så att arbetsmarknaden undandras kvinnlig, kvalificerad arbetskraft, därför att vederbörande anser att nettobehållningen blir för liten efter skatt och övriga avbränningar genom kostnader som sammanhänger med förvärvsarbetet utanför hemmet. En väsentlig höjning av förvärsavdragets maximum kan förväntas underlätta att dessa kvinnors arbetskraft och yrkeskunskaper kommer arbetsmarknaden till godo. I flertalet fall torde det här röra sig om välkvalificerad arbetskraft med särskild utbildning såsom sjuksköterskor, lärare och liknande. Ur samhällets synvinkel skulle en mera radikal reform av dessa skatteregler verksamt bidra till att lätta den påtagliga arbetskraftsbristen på vissa områden och dessutom medföra ett produktionstillskott.

Vid upprepade tillfällen under senare år har vi föreslagit att förvärsavdragets maximum omedelbart borde höjas till 3 000 kr. i de fall där familjen har barn under 16 år. En sådan höjning borde enligt vår mening ha kunnat ske som ett provisorium i avvaktan på en ny utredning av en mera genomgripade förvärsavdragsreform. De undersökningar, som gjorts rörande de med förvärvsarbetet förenade merkostnaderna, ger klart vid handen att en höjning av förvärsavdraget i berörda fall måste anses synnerligen befogad. Såväl kostnadsut-

vecklingen som utvecklingen på arbetsmarknaden har ökat den sakliga tyngden i vårt krav.

Synpunkter av senast anförda karaktär ger enligt vår mening anledning att ställa frågan om inte riksdagen borde ompröva sin förut intagna ståndpunkt beträffande förvärvsavdragets storlek i de fall där familjen inte har minderåriga barn och har förvärvsarbete utanför hemmet. Avdraget är där nu som tidigare nämnts endast 300 kr. Även i dessa fall förekommer som regel merutgifter i samband med förvärvsarbetet utanför hemmet, vilka i allmänhet torde vara större än 300 kr. Härtill kommer en annan väsentlig omständighet. Då hustruns inkomst vid sambeskattningen sammanläggs med makens inkomst, kommer hennes inkomst att drabbas av betydande marginalskatt så snart maken har en medelstor eller högre inkomst. I realiteten går här i många fall en tredjedel av hennes inkomst ofta bort i skatt. Vid exempelvis en inkomst av 20 000 kr. för maken och 15 000 kr. för hustrun medför hustruns inkomst en ökad inkomstskatt för familjen med 5 300 kr. även med beaktande av de i propositionen företagna ändringarna. Vi möter här ett speciellt och viktigt marginalskatteproblem, som utan tvekan är en faktisk omständighet av betydelse vid kvinnans överväganden att ta förvärvsarbete utanför hemmet.

För att även i dessa fall bättre ta hänsyn till de merkostnader som uppkommer och för att underlätta att ifrågavarande arbetskraft kan komma arbetsmarknaden till godo, när vederbörande själv i och för sig skulle föredra att göra en arbetsinsats utanför hemmet, borde också här en förhöjning av förvärsavdraget ske.

En annan grupp skattskyldiga, vars beskattningsförhållanden kräver uppmärksamhet i detta sammanhang, är de s. k. ofullständiga familjerna, dvs. sådana barnfamiljer där fadern eller modern saknas. Härav utgör de ensamstående mödrarna det största antalet. Ifrågavarande skattskyldiga beskattas efter de år 1960 beslutade ändringarna såsom gifta i de fall de har hemmavarande barn under 16 år. De saknar däremot rätt till förvärsavdrag, trots att de av uppenbara skäl har särskilda kostnader för barnens tillsyn på grund av förvärvsarbete utanför hemmet.

Skattelagstiftningens utformning på denna punkt har vid upprepade tillfällen påtalats i motioner till riksdagen. Det har då särskilt framhållits, att de kostnader för barnens tillsyn, som blir nödvändiga därför att modern eller fadern på grund av förvärvsarbete inte kan vistas hemma, inte beaktas till skillnad från vad fallet är i den fullständiga familjen vid moderns förvärvsarbete utanför hemmet. Rätt till förvärsavdrag borde därför tillerkännas de ensamstående med förvärvsarbete och hemmavarande barn, vilkas tillsyn medför särskilda kostnader.

Vi delar uppfattningen att starka saksäl talar för att även ifrågavarande skattskyldiga bör tillerkännas rätt till förvärsavdrag. Den mot förslaget tidigare framförda invändningen, att de skattskyldiga som det här gäller har samma

ortsavdrag som gifta — vilket är dubbelt så stort som för övriga ensamstående — kan inte anses bärande. Det högre ortsavdraget finner sin motivering i den omständigheten att barn finns i familjen, varigenom det skattefria existensminimum som ortsavdraget har sin principiella grund i, blir högre. De särskilda kostnader, som är förenade med förvärvsarbetet utanför hemmet, blir med nuvarande ordning inte beaktade i ifrågavarande fall. Härtill kommer en social motivering. De inkomsttagare det här gäller har i många fall att leva under blygsamma ekonomiska förhållanden, beroende på att omvårdnaden av barnen blir särskilt kostsam. Genom ett förvärsavdrag skulle skattereglerna beakta de särskilda ekonomiska villkor, som är för handen för dessa skattskyldiga, och det skulle ske inom ramen för förvärsavdragets syfte. Vi anser därför att skattelagstiftningen bör reformeras på denna punkt och ensamstående barnförsörjare med hemmavarande barn få rätt till förvärsavdrag.

Vi har i tidigare motioner påpekat att den nuvarande konstruktionen av förvärsavdraget i de fall, där familjen har minderåriga barn, icke är helt tillfredsställande, därför att avdraget blir för lågt vid lägre inkomster. Vi har därför fört fram tanken på ett högre procentavdrag för den lägre delen av hustruns inkomst, t. ex. 50 % av de första 2 000 kr. och därefter det lägre procentavdraget för den överskjutande inkomsten upp till maximum. En omkonstruktion av förvärsavdraget på angivet sätt för att bättre tillgodose de förvärvsarbetande gifta kvinnorna med låga inkomster måste betecknas som angelägen.

Det är vidare uppenbart att de nuvarande reglerna beträffande barnens ålder för rätt till förvärsavdrag får anses passerade av utvecklingen. Den starkt stegrade, fortsatta skol- och yrkesutbildningen har gjort att 16-årsgränsen icke är någon allmän ålder för de ungas inträde i förvärvslivet. En höjning av åldersgränsen till 18 år skulle vara en av de ändrade förhållandena betingad anpassning.

Vad som i det föregående anförts rörande storleken av de med förvärvsarbete utanför hemmet förenade kostnaderna samt utvecklingen på arbetsmarknaden motiverar att förvärsavdragets högsta belopp bestämmes högre än vad vi tidigare förordat som ett provisorium. Vi föreslår att det i de fall familjen har hemmavarande barn under 16 år nu höjes till 4 000 kr. Vidare föreslår vi att det s. k. kvotavdraget, som för närvarande är 20 % av kvinnans inkomst, höjes till 25 % för att även nå en förbättring för kvinnor med lägre inkomst. Det sålunda förstärkta förvärsavdraget bör även gälla för ensamstående barnförsörjare med hemmavarande barn under 16 år. Det högre förvärsavdraget skall tillämpas fr. o. m. 1962 års inkomster. Dessutom bör en utredning snarast ske om en ytterligare reformering av reglerna för förvärsavdraget, där de förslag till förbättringar, som förut angivits, bör prövas och vidare utarbetas. En sådan reducering, som bör ske skyndsamt, synes utan olägenhet kunna ske vid sidan om skatteberedningen men självfallet i kontakt med denna.

Den förbättring av förvärsavdraget, som vi här föreslagit, kan beräknas

medföra ett inkomstbortfall för statsverket av ca 40 miljoner kr. Av uppbörds- tekniska skäl kommer innevarande budgetår att icke alls beröras och nästkommande budgetår endast i viss utsträckning. Vad gäller de mera genomgripande reformer av förvärsavdraget, som vi ovan föreslagit och det inkomstbortfall, som därigenom kan uppkomma, så måste hänsyn också tagas till att en sådan reform med säkerhet kan bedömas animera till ökade arbetsinsatser på arbetsmarknaden och sålunda bidra till nya skatteintäkter. Ett från statistiska utgångspunkter framräknat skattebortfall kommer härigenom att reduceras. Redan ett tillskott på arbetsmarknaden av 2 000 personer kan beräknas tillföra statsverket en ökad skatteintäkt av 6—10 miljoner kr.

Högre bottenavdrag för folkpensionärer

Vi har i tidigare sammanhang fäst riksdagens uppmärksamhet på de särskilda skatteproblem som är för handen för folkpensionärer med en mindre inkomst vid sidan av folkpensionen. En pensionär som har endast folkpension att leva på blir regelmässigt befriad från inkomstskatt till såväl stat som kommun. Har folkpensionären en obetydlig inkomst vid sidan av folkpensionen, blir han enligt rådande praxis ej beskattad, men uppgår inkomsten till nämnvärt belopp beskattas han för en växande del av den samlade inkomsten och får redan vid en relativt låg sidoinkomst erlagga skatt för hela inkomsten, inklusive folkpensionen. Till detta kommer att bostadstilläggen, som är inkomstprövade, reduceras och bortfaller vid viss storlek av sidoinkomsten. Tas hänsyn även till detta faktiska inkomstbortfall, blir »marginalskatten» vid sidoinkomster på några tusen kronor vida högre än för inkomster i något högre läge.

Vi har påpekat att här föreligger ett speciellt »marginalskatteproblem» för folkpensionärer som har en mindre inkomst av en extrasyssla vid sidan av folkpensionen. En justering av beskattningsreglerna skulle bidra till en rimligare ordning.

Från utskottsmajoritetens sida har våra yrkanden härvidlag avvisats utan närmare utvecklade motivering. Majoriteten har menat att nu gällande regler skulle erbjuda tillräckliga möjligheter att beakta de särskilda förhållanden som i beskattningshänseende föreligger för folkpensionärerna. Enligt vår mening är så icke fallet, utan de nuvarande reglerna och den praxis som därvid utvecklats tillåter i alltför snäv utsträckning sidoinkomster utöver folkpensionen. Marginalskatten blir vid dessa låga inkomster — såsom vi påpekat — faktiskt högre än den låga inkomsten i och för sig rimligen borde föranleda. Det kan därför inte förbises att här föreligger ett problem som bl. a. har återverkningar på folkpensionärernas intresse för en extrasyssla, vilket han eller hon med hänsyn till sin hälsa i och för sig inte anser sig ha anledning att avvisa. Vi vidhåller därför vårt krav på utredning av dessa beskattningsproblem. Den kan lämpligen ske genom skatteberedningen.

De allmänna studiebidragen

I anslutning till höjningen av omsättningsskatten föreslår regeringen en höjning av de allmänna barnbidragen med 100 kr. till 550 kr. Höjningen skall delvis avse en kompensation för den höjda omsättningsskatten och delvis bidra till en förbättring av barnfamiljernas ekonomiska situation.

Vi tillstyrker den föreslagna höjningen. Men även här har de för skatteförslaget närmast ansvariga glömt bort en betydande medborgargrupp, vars ekonomiska situation i allmänhet är minst lika pressad som för familjer vilkas samtliga barn är i barnbidragsåldern. Vi syftar på de familjer som har barn i åldrarna 16—18 år, vilka bedriver studier och därför saknar egen inkomst. De ekonomiska uppostringar som ifrågavarande familjer får göra för att möjliggöra sina barns studier eller särskilda yrkesutbildning är betydande och förtjänar ett ökat beaktande från samhällets sida.

Före barnbidragens införande förelåg rätt till skattefria barnavdrag upp till en ålder för barnet av 18 år. Vid barnavdragens ersättande med barnbidrag nedsattes gränsen till 16 år. För att beakta dessa familjers ekonomiska situation infördes genom beslut av 1957 års riksdag de allmänna studiebidragen, vilka efter särskild ansökan tillfaller familjeförsörjare med studerande barn upp till 18 års ålder. De allmänna studiebidragens belopp avvägdes 1957 med hänsyn till barnbidragets dåvarande storlek och bestämdes till ett månadsbelopp av en tolfedel av 400 kr. eller — avrundat — 34 kr. Det allmänna studiebidraget utgår för en tid av högst nio månader per år. Dess maximerade årsbelopp är alltså 306 kr.

Med hänsyn till de allmänna studiebidragens anknytning till de allmänna barnbidragen anser vi att en uppräknig bör ske även av dem. Detta desto mer som någon uppräknig inte skedde vid omsättningsskattens genomförande. De allmänna studiebidragen synes böra ökas med motsvarande belopp som barnbidraget höjts sedan 1959. Med den nu föreslagna höjningen uppgår barnbidragens höjning till 150 kr. eller 37,5 %. Det skulle motsvara en höjning av studiebidragets månadsbelopp med 13 kr. till 47 kr. Vi föreslår, att månadsbeloppet bestämmas till 50 kr. Härigenom skulle allmänna studiebidragets högsta belopp för år bli 450 kr.

Höjningen bör genomföras fr. o. m. årsskiftet och således gälla fr. o. m. januari månad 1962. Kungl. Maj:t bör bemyndigas utfärda härför erforderliga tillämpningsföreskrifter.

Kostnadsökningen för statsverket kan beräknas till 10 miljoner kr., dvs. för innevarande budgetår till 5 miljoner kr. Då ifrågavarande anslag är förslagsanslag, är särskild medelsanvisning för innevarande budgetår inte nödvändig.

Av formella skäl framställs vårt yrkande beträffande de allmänna studiebidragen i särskild motion.

Det bör slutligen understrykas, att inte minst med tanke på den pressade

ekonomiska situationen för många ensamstående mödrar med studerande barn i åldrarna 16—18 år framstår en uppräknig av studiebidragen som välmotiverad och angelägen.

Det statsfinansiella utrymmet

Att döma av det offentliggjorda utfallet av finansåret 1960/61 är det tydligt att det statsfinansiella läget undergått en ytterligare förbättring sedan närmast föregående officiella bedömning, vilken skedde i april månad. Driftbudgeten slutade i ett kassamässigt överskott på 1 812 miljoner kr. eller efter vederbörlig avsättning av kommunalskattemedel i ett formellt överskott av 1 462 miljoner kr. Mot ett i maj beräknat lånebehov av 230 miljoner kr. kunde ett överskott registreras av skatter och andra löpande inkomster över totalsumman av löpande utgifter och investeringar om 380 miljoner kr. Det må inskjutas, att det var för detta budgetår som finansministern sommaren 1959 i argumenteringen för omsättningskatten kalkylerade med ett lånebehov — omsättningskatten inräknad — av 3 200 miljoner kr. Denna senare siffras verklighetsförankring torde inte kunna klarare belysas. Kalkylen intog dock en dominerande plats i finansministerns argumentering då.

Huvudorsaken till den markanta förbättringen i det statsfinansiella läget är den först i samband med konjunkturåterhämtningen 1959—1960 och även därefter fortsatta stegringen i skatteunderlaget. Statsinkomsterna har härigenom lyfts upp till en betydligt högre nivå än vad som förut kalkylerats med. Som anmärkes i propositionen har härigenom också utgångsläget för framförliggande budgetår förbättrats.

Att i nuvarande läge, utan tillgång till mera detaljerat material rörande en sannolik och möjlig utveckling på statens inkomst- och utgiftssida, uttala något preciserat omdöme om framtidsutsikterna är inte möjligt. Sannolikt torde dock vara, att med en viss återhållsamhet i fråga om nya utgifter — vi räknar dock med höjda utgifter bl. a. genom fortsatt, planelig förstärkning av folkpensionerna, genom reformer på socialförsäkringarnas område samt skolreformen — torde ett betydande överskott på driftbudgeten vara en realistisk uppskattning för de närmaste budgetåren. *Statsfinansiellt* utrymme för lättnader i beskattningen kan alltså bedömas föreligga. Men samtidigt måste de konjunkturpolitiska aspekterna beaktas. För vår del anser vi dessa senare motivera att en överbalansering av driftbudgeten tills vidare bör eftersträvas. Finanspolitiken bör alltså utformas så att den lämnar ett väsentligt bidrag till täckning av de statliga investeringarna med löpande inkomster. Vi är inte beredda att dra slutsatsen att de statliga investeringarna skall fullständigt täckas med skatteinkomster. Ur principiell synvinkel möter en sådan budgetpolitik — den permanenta totalbalanseringen — enligt vår uppfattning starka betänkligheter. Det kan omöjligt vara rättvist att ett visst eller vissa år skattebetalarna helt skall bekosta investeringsanläggningar, av vilka en kommande generation får tillgodogöra sig den ekonomiska avkastningen. Det finns med andra ord starka rättviseskäl för

en budgetpolitik som innebär att ifrågavarande kostnader fördelas i tiden och alltså mellan skilda »årgångar» av skattebetalare.

En budgetpolitik av här skisserade innehåll, som vad skattebelastningen beträffar innebär att den skulle kunna hållas *lägre* än vid det motsatta fallet, måste kombineras med en mera intensiv sparfrämjande politik. Kapitalmarknadens »normala» tillflöden måste med andra ord säkerställas.

Vi är övertygade om att på längre sikt skulle en sådan politik betyda snabbare ekonomisk framstegstakt, ökade möjligheter för standardförbättringar för hela folket än med en politik som karaktäriseras av ett ängsligt vaktslående om s. k. totalbudgetbalans, miljardstort tvångssparande via skatterna varje år och dessutom en illa fungerande kapitalmarknad.

Det bör aldrig förbises att skattereformer rätt utformade kan lämna väsentliga bidrag till samhällsekonomiens förstärkande.

Av här redovisade skäl anser vi en mera påtaglig lättnad i beskattningen genomförbar än den som finansministern föreslagit. De yrkanden om omedelbara skattelättnader och andra kompletterande reformer som vi framfört i denna motion omfattar för innevarande budgetår ett belopp av 90 miljoner kr. Då överskottet av driftbudgeten kan beräknas till ca 1 000 miljoner kr., bör inga statsfinansiella hinder möta härför, och även med beaktande av det konjunkturpolitiska läget, som ingalunda företer uteslutande expansiva drag, skulle överskottet bli betryggande. Vid fullt genomslag, dvs. fr. o. m. nästa och i vissa delar det därefter följande budgetåret, omfattar våra yrkanden ett skattebortfall jämte ett ökat kompensationsbelopp till kommunerna av tillhoppa ca 330 miljoner kr., vartill bör läggas yrkandet om avslag på den föreslagna höjningen av drivmedelsskatterna om 140 miljoner kr. Vad gäller undantagandet av de s. k. produktionsförmödenheterna (förbrukningsvarorna) från omsättningsskatt, som statsfinansiellt gäller ett belopp av storleksordningen 100 miljoner kr., bör för det samhällsekonomiska och konjunkturpolitiska bedömandet beaktas, att kostnadsänkningar skulle vinnas genom en sådan åtgärd. Inte minst på längre sikt skulle tendenser till kostnadsstegringar motverkas. De av oss föreslagna skatteåtgärderna skulle utöva ett gynnsamt inflytande på produktionsvillkoren och stärka skatteunderlaget. Nettobelastningen på statskassan skulle därför bli mindre än här nämnda siffror anger. Det bör för övrigt inte förbises att mycket bestyr, som nu är förknippat med omsbeläggningen av förbrukningsvarorna, skulle helt bortfalla och motsvarande tid och arbetskraft skulle komma produktionslivet till godo. Det bör också beaktas att den aktuella konjunkturbilden icke är helt enhetlig, utan inom vissa områden, t. ex. skogs- och trävaruindustrien, har avmattningstendenser förmärkts. Vi anser därför att frågan om graden av överbalansering av budgeten för 1962/63 bör bedömas i samband med statsverkspropositionen och riksstaten för detta budgetår, varom beslut skall fattas vid instundande vårsession. Då föreligger ett mera fullständigt och aktuellt budgetmaterial, och såväl de statsfinansiella som konjunkturpolitiska framtidsutsikterna kan bedömas med mindre osäkerhet.

Hemställan

Under hänvisning till det ovan anförda och till att från vår sida i särskilda motioner yrkas

dels avslag på den av regeringen föreslagna höjningen av bensin- och brännoljeskatterna,

dels höjning av de allmänna studiebidragen till 50 kr./mån. eller 450 kr./år, får vi föreslå,

A. att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 188 måtte,

1. besluta höja ortsavdragen till 4 700 kr. för gift och för ensamstående skattskyldig med minderårigt barn samt till 2 350 kr. för övriga ensamstående skattskyldiga, att gälla med lika belopp i samtliga ortsgrupper;

2. fastställa skatteskalen för statlig inkomstskatt för fysiska personer i enlighet med ovan i motionen angivna förslag;

3. besluta att förvärvsavdraget för förvärvsarbetande gift kvinna med hemmavarande barn under 16 år skall — utöver det fasta avdraget om 300 kr. — förstärkas så, att det nuvarande kvotavdraget, som är 20 % av inkomsten, höjes till 25 % av inkomsten och att avdragets maximibelopp, som nu är 2 000 kr., höjes till 4 000 kr., att gälla fr. o. m. 1962 års inkomster;

4. besluta att ensamstående barnförsörjare med hemmavarande barn under 16 år skall ha rätt till samma förvärvsavdrag, som ovan angivits för förvärvsarbetande gift kvinna, att likaledes gälla fr. o. m. 1962 års inkomster;

5. i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning av och senare förslag till riksdagen om en fortsatt reformering av förvärvsavdragsreglerna, innefattande en höjning av avdraget i syfte att bättre tillgodose förvärvsarbetande gifta kvinnor med låga inkomster, samt en höjning av förvärvsavdraget, även i de fall familjen inte har barn under 16 år och kvinnan har förvärvsarbete utanför hemmet, ävensom en översyn av reglerna beträffande barnets ålder för rätt till förhöjt förvärvsavdrag;

6. i skrivelse till Kungl. Maj:t begära skyndsamt utredning av och förslag till riksdagen om sådan ändring av förordningen om allmän varuskatt (omsättningskatt) att sådan skatt ej skall uttas på förbrukningsartiklar, som används för produktionen inom industrien, handeln, hantverket, jordbruket och fisket;

7. i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa

att allmänna skatteberedningen vid sin översyn av skattesystemet skall vid sin prövning av den indirekta beskattningen

— utan att vara bunden vid nuvarande omsättningsskatt —
väga mot varandra olika former därav samt

att utredning görs om att genom uttagande av varuskatten
i tidigare led detaljhandeln befrias från uppbörden;

8. i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att skatteberedningen
måtte utarbeta förslag till särskilda bottenavdrag för folkpen-
sionärer, vilket kan göra smärre arbetsinkomster vid sidan av
folkpensionen i ökad utsträckning skattefria;

B. att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till de
författningsändringar som föranleds av yrkandena under 1—4
ovan.

Stockholm den 21 november 1961

Bertil Ohlin

Wald. Svensson

Sven Gustafson

i Göteborg

Manne Ståhl

Henning Gustafsson

Gunnar Helén

i Skellefteå

Brita Elmén

O. Malmberg

Tabell 1

Bilaga A

Lättnad i den sammanlagda inkomstskatten enligt regeringens
och enligt vårt förslag

Ortsgrupp V. Den av regeringen föreslagna höjningen av oms och drivmedelsskatter
ingår inte i siffrorna

Årsinkomst 1 000-tal kr.	Gifta, utan barn Skattelättnad enligt				Ogifta Skattelättnad enligt			
	regeringens förslag		vårt förslag		regeringens förslag		vårt förslag	
	kr.	%	kr.	%	kr.	%	kr.	%
4	—	—	—	—	58	9,8	83	14,1
6	114	17,2	164	24,7	57	5,0	82	7,3
8	113	9,2	163	13,3	88	5,2	113	6,7
10	115	6,5	165	9,3	182	7,8	231	9,9
12	115	5,0	165	7,1	198	6,5	271	8,9
14	117	4,1	167	5,9	258	6,7	364	9,5
16	183	5,3	233	6,8	305	6,6	428	9,2
18	317	7,8	367	9,0	378	6,9	513	9,3
20	508	10,6	588	12,3	427	6,7	562	8,8
25	800	11,9	1 002	14,9	512	5,9	653	7,6
30	895	10,1	1 291	14,5	534	4,8	680	6,1
40	895	6,6	1 480	10,9	542	3,4	692	4,3
60	937	3,9	1 553	6,4	551	2,0	705	2,6
100	962	2,0	1 590	3,3	561	1,1	720	1,4

Siffrorna ovan avser ortsgroup V. I övriga ortsgupper blir skattelättnaden större. Skattelättnadens fördelning blir i huvudsak densamma.

Tabell 2

Verkningarna av regeringens förslag på den totala skattebelastningen, inklusive
höjningarna av omsättningskatten och drivmedelsskatterna, för skattskyldiga
med låga och medelstora inkomster samt vårt förslag

För bilägare antas en genomsnittlig bensinförbrukning av 1 000 liter/år
(+ = ökad skattebelastning, — = minskad)

Årsinkomst 1 000-tal kr.	Skatteändring, kr.											
	Ortsgrupp III				Ortsgrupp IV				Ortsgrupp V			
	regeringens förslag		vårt förslag		regeringens förslag		vårt förslag		regeringens förslag		vårt förslag	
	icke bilägare		biläg.		icke bilägare		biläg.		icke bilägare		biläg.	
Gifta, utan barn												
6	— 105	.	— 155	— 67	.	— 117	— 30	.	— 80			
8	— 80	— 30	— 85	— 44	+ 6	— 94	— 7	+ 43	— 57			
10	— 59	— 9	— 109	— 23	+ 27	— 73	+ 14	+ 64	— 36			
12	— 38	+ 12	— 88	— 1	+ 49	— 51	+ 36	+ 86	— 14			
14	— 16	+ 34	— 66	+ 20	+ 70	— 30	+ 57	+ 107	+ 7			
16	— 73	— 23	— 123	— 30	+ 20	— 80	+ 13	+ 63	— 63			
Ensamstående, utan barn												
4	— 41	.	— 66	— 23	.	— 48	— 5	.	— 30			
6	— 19	+ 31	— 44	± 0	+ 50	— 25	+ 19	+ 69	— 6			
8	— 32	+ 18	— 56	— 11	+ 39	— 36	+ 10	+ 60	— 35			
10	— 113	— 63	— 162	— 87	— 37	— 136	— 61	— 11	— 110			
12	— 111	— 61	— 184	— 84	— 34	— 157	— 57	— 7	— 130			
14	— 115	— 65	— 221	— 126	— 76	— 232	— 97	— 47	— 203			
16	— 189	— 139	— 312	— 157	— 107	— 280	— 125	— 75	— 228			

Bilaga B

Den i motionen föreslagna skatteskalan för statlig inkomstskatt har följande utseende:

Gifta samt ensamstående med barn under 16 år

För beskattningsbar inkomst

under	12 000 kr.		10 %		
vid	12 000 »	1 200 kr. och	18 %	för överskjutande	
»	16 000 »	1 920 »	»	26 %	»
»	20 000 »	2 960 »	»	33 %	»
»	25 000 »	4 610 »	»	38 %	»
»	30 000 »	6 510 »	»	43 %	»
»	40 000 »	10 810 »	»	48 %	»
»	60 000 »	20 410 »	»	54 %	»
»	100 000 »	42 010 »	»	59 %	»
»	150 000 »	71 510 »	»	65 %	»

Ensamstående

För beskattningsbar inkomst

under	6 000 kr.		10 %		
vid	6 000 »	600 kr. och	18 %	för överskjutande	
»	9 000 »	1 140 »	»	24 %	»
»	12 000 »	1 860 »	»	30 %	»
»	16 000 »	3 060 »	»	36 %	»
»	20 000 »	4 500 »	»	41 %	»
»	30 000 »	8 600 »	»	45 %	»
»	40 000 »	13 100 »	»	49 %	»
»	60 000 »	22 900 »	»	54 %	»
»	100 000 »	44 500 »	»	59 %	»
»	150 000 »	74 000 »	»	65 %	»